

СЕКЦІЯ 4

Наукові та прикладні засади інноваційного розвитку фінансово-економічних систем нафтогазового комплексу

УДК 658

М.В. Берлоус, асистент

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ЕКОНОМІЧНА РЕВІТАЛІЗАЦІЯ ЯК ШЛЯХ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ НГК

Економіка країни з часів СРСР, протягом 90-х років ХХ ст. і по цей день зазнала величезних змін. Підприємства орієнтовані на потреби мега-країни втратили свою значущість і стали енергетичним баластом після розпаду СРСР. Об'єми виробництва зменшилися в рази, а матеріально-технічна база не оновлювалася протягом десятиріччя. Потрібно відмітити, що в процесі перебудови економіки такі зміни необхідні, адже управлінський апарат на підприємствах став обтяжливим і занадто роздутим. Особливо це стосується підприємств нафтопромислового комплексу. Останнім часом потреба в реорганізації підприємств зростає у зв'язку зі змінами обумовленими енергозберігаючою політикою держави та енергоефективним виробництвом. За останні роки всі структурні зміни підприємств НГК України були продиктовані в основному політичними чинниками і не мали достатньої економічної ефективності. Тому пошук нових шляхів оздоровлення галузі через зміну системи управління конкретних підприємств залишається актуальним.

Основною метою господарсько-економічної діяльності підприємства є отримання прибутку за будь-яких економічних та соціально-політичних умов [1]. Сучасні підприємства працюють в умовах ринкової економіки, тотального впливу конкуренції, науково-технічного прогресу, в умовах, коли інформаційна складова і ступінь швидкості її дії роблять істотний вплив на кінцеві результати діяльності підприємств [2]. Звичайні методи підвищення продуктивності – раціоналізація і автоматизація процесів – не привели до серйозних поліпшень, які потрібні компаніям. З часом зміни потребує сама структура управління, а не лише оновлення матеріально-технічної бази. Щоб йти в ногу з часом кожне підприємство повинне удосконалюватися, з врахуванням набутого досвіду. Тому економічна ревіталізація набуває актуальності. Економічна ревіталізація може трактуватися як «повернення до життя» економіки підприємства. Основним напрямком ревіталізації є визначення раціональної структури відновлюваного об'єкта (при якій вигідніше будувати нове, а не руйнувати старе) і заміна застарілих систем управління на сучасні й надійні. Основним завданням є зростання функціональних можливостей і продуктивності праці за рахунок підвищення швидкості й зменшення часу на різні управлінські ітерації. Ревіталізація являє собою програму, засновану на підвищенні ділової активності, посиленні захисних функцій, застосуванні нових технологій,

винаході нових методів управління. Ревіталізація як ключовий елемент перетворення дозволяє старіючій системі через регенерацію окремих елементів швидко відтворюватися, щоб адаптуватися до мінливого ринкового середовища [3].

З огляду на вище викладене спробую дати визначення економічній ревіталізації. Ревіталізація – це програма підвищення ефективності виробництва, шляхом удосконалення його потенціалу, заснована на поверненні до найбільш якісних управлінських структур.

Програма ревіталізації повинна включати:

- побудувати діаграму найбільшої економічної ефективності, керуючись даними щорічного балансу та звіту про фінансові результати, провести аналіз умов управління підприємством на пікових точках, а також загроз та можливостей на кожному піковому значенні;

- аналіз життєвого циклу підприємства від його від заснування до даного часу. Такий аналіз має включати наступні показники: чисельність працівників, в тому числі управлінського апарату; аналіз оргструктури та відстеження інформаційних зв'язків на їх ефективність;

- виявлення факторів, що впливають на роботу підприємства на даний час, як зовнішніх так і внутрішніх;

- аналіз складових потенціалу підприємства;

- аналіз існуючої управлінської та організаційної структури в якості інформаційних потоків;

- адаптація найефективнішої структури минулого до теперішніх умов функціонування.

Ефективність ревіталізації значною мірою залежить від її принципів – основних правил, відповідно до яких здійснюються зміни на підприємстві. До них ревіталізації відносять: системність; послідовність; цілеспрямованість; корпоративність; оперативність; гнучкість; концептуальність; прозорість; інноваційність й керованість. Її цілями звичайно є відродження і підтримання активності промислового підприємства, а причинами застосування антикризове та превентивне управління [4].

Список посилань на джерела

1. Науковий вісник : зб. наук. праць ; наук. ред. О. І. Белей. – Львів : УкрДЛТУ, 2003, Вип. 13.4 – 336 с.

2. Дорошенко Ю. А. Реинжиниринг бизнес-процессов как необходимое условие эффективного организационного развития / Ю. А. Дорошенко, Е. В. Дегтева. [Електронний ресурс]: – Режим доступу : <http://www.techros.ru/text/2877>.

3. Назаров Н. К. Адаптований біопідхід до управління персоналом підприємства / Н. К. Назаров // Науково-технічний збірник №111 Серія: Економічні науки. – Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, 2013 – С. 226–231.

4. Шеншинов Ю. В. Ревитализация промышленных предприятий как инновационное направление развития современной экономики / Ю. В.

Шеншинов // Вестник Алтайской академии экономики и права.– 2010. – № 4(17). – С. 26–28.

УДК 338.242.2

І. М. Гринюк, аспірант

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНОГО КАПІТАЛУ НАФТОГАЗОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

На ефективність використання оборотного капіталу на підприємствах нафтогазового комплексу впливають як зовнішні, так і внутрішні фактори (рис. 1). На сьогоднішній день їх незбалансованість є однією з основних причин незадовільного фінансового стану суб'єктів господарювання.

Рис. 1. Фактори, які впливають на ефективність використання оборотного капіталу

* Джерело: розроблено автором

З метою оптимізації величини оборотного капіталу основне завдання управлінського персоналу полягає у виборі відповідної політики управління запасами, грошовими коштами, дебіторською заборгованістю.

В економічній літературі розрізняють дві тактики вибору величини оборотного капіталу залежно від їх співвідношення з обсягами реалізації – обмежуючу тактику та гнучку тактику.

При використанні обмежуючої тактики необхідно підтримувати обсяг оборотного капіталу на мінімально можливому рівні, тобто підприємство не створює додаткових резервів, підтримує сувору дисципліну розрахунків з постачальниками. Така тактика зменшує витрати на обслуговування оборотного капіталу, мінімізує ризик втрат при використанні оборотних коштів. Але за цієї